A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)
2004. november 11.*

A C-186/02 P. és C-188/02 P. sz. egyesített ügyekben,

a **Ramondín SA** (székhelye: Logroño [Spanyolország])

és

a **Ramondín Cápsulas SA** (székhelye: Laguardia [Spanyolország])

(képviseli őket: J. Lazcano-Iturburu Ayestaran abogado)

fellebbezőknek (C-186/02 P. sz. ügy),

* Az eljárás nyelve: spanyol.

a **Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava,** (képviselik: A. Creus Carreras, B. Uriarte Valiente és Bravo-Ferrer Delgado abogados)

fellebbezőnek (C-188/02 P. sz. ügy)

a Bírósághoz a Bíróság alapokmányának 49. cikke alapján 2002. május 15-én és 16-án benyújtott két fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: F. Santaolalla Gadea és J. L. Buendía Sierra, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxemburg),

alperes az elsőfokú eljárásban,

támogatja:

Comunidad Autónoma de La Rioja (képviseli: J. Criado Gámez abogado),

beavatkozó a fellebbezési eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, C. Gulmann (előadó), N. Colneric bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: Múgica Azarmendi főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a C-188/02. P. sz. ügyben a 2004. március 11-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2004. május 6-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A Ramondín SA (Demesa) és a Ramondín Cápsulas SA, valamint a Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava (a továbbiakban: Territorio Histórico de Álava) fellebbezésükkel az Elsőfokú Bíróságnak a T-92/00. és a T-103/00. sz. Diputación Foral de Álava és társai kontra Bizottság ügyben 2002. március 6-án hozott ítéletének (EBHT 2002., II-1385. o., a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kérik, amellyel az Elsőfokú Bíróság a Ramondín SA és a Ramondín Cápsulas SA részére nyújtott spanyol állami támogatásokról szóló, 1999. december 22-i 2000/795/EK bizottsági határozat (HL 2000. L 318., 36. o., a továbbiakban: megtámadott határozat) megsemmisítésére irányuló keresetüket elutasította.

Jogi háttér

2 A Bizottság által a regionális támogatásokra jogosult régiók meghatározása céljából javasolt Spanyolország-térkép (HL 1996. C 25., 3. o.) szerint az ilyen jellegű támogatások tekintetében spanyol Baszkföldön (a továbbiakban: Baszkföld) az alkalmazandó nettó támogatástartalom (NTT) felső határa 25%.

3 Spanyol Baszkföld (a továbbiakban: Baszkföld) hatályos adójogi keretei egy, a központi kormányzattal kötött pénzügyi egyezményen alapulnak, amelyet az 1981. május 13-i 12/1981. sz. spanyol törvényben határoztak meg, és amely legutóbb az 1997. augusztus 4-i 38/1997. sz. törvénnyel került módosításra.

4 Ezen jogszabályok szerint a Diputación Foral de Álava bizonyos feltételek esetén a saját területén maga szabályozhatja az adórendszert.

5 Ezen az alapon többek között egy, a befektetés nagyságának 45%-át kitevő adójóváírás (a továbbiakban: 45%-os adójóváírás) formáját öltő adójogi rendelkezést és társaságiadóalap-csökkentést vezetett be.

A 45%-os adójóváírásról

6 Az Álava tartomány 1995. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló, 1994. december 20-i 22/1994. sz. Norma Foralhoz (Boletín Oficial de Territorio Históricó

de Álava [BOTHA], 1995. január 13., 5. szám) fűzött hatodik kiegészítő rendelkezés a következőképpen rendelkezik:

„Az új állóeszközökre fordított, 1995. január 1. és december 31. között megtörtént, 2,5 milliárd ESP-t meghaladó beruházások költségeinek vonatkozásában a Diputación Foral de Álava határozata szerint az általa elismert beruházási költségek 45%-át kitevő adójóváírást biztosít, amely a fizetendő társasági adót csökkenti.

Az olyan levonás, amelyet az adókötelezettségnek az adókedvezménynél alacsonyabb összege miatt nem tudtak érvényesíteni, a Diputación Foral határozatának évét követő kilenc éven belül vehető igénybe.

A Diputación Foral de Álava e határozatában minden esetben meghatározzák a határidőket és az alkalmazandó korlátozásokat.

A szóban forgó rendelkezéssel biztosított előnyök ugyanazon befektetés tekintetében a további adókedvezményeket kizárják.

A Diputación Foral de Álava meghatározhatja továbbá a befektetés folyamatának időtartamát, és az előkészítő szakaszban eszközölt beruházásokat a beruházási tervhez adott támogatások körébe vonhatja".

7 A rendelkezés 1996. és 1997. évben volt hatályban, ezt követően a 45%-os adójóváírást az 1998-as és 1999-es évek tekintetében későbbi Norma Foralokkal, módosított formában, továbbra is fenntartották.

A társaságiadó-alap csökkentése

8 1996. július 5-i 24/1996. sz. Norma Foral (Boletín Oficial de Territorio Históricó de Álava, 1996. augusztus 9., 90. szám) 26. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Az üzleti tevékenységüket megkezdő vállalkozások az első üzleti évtől kezdve, amelyben a tevékenységük megkezdését követő négy éven belül pozitív adóalapot érnek el, a megelőző időszakokban keletkezett negatív adóalapok kiegyenlítése előtt négy egymást követő évben üzleti eredményük pozitív adóalapját 99%-kal, 75%-kal, 50%-kal, illetve 25%-kal csökkenthetik.

[...]

(2) Ahhoz, hogy jogosultak legyenek az adócsökkentésre, az adózóknak a következő feltételeket kell teljesíteni:

a) üzleti tevékenységüket legalább 20 millió ESP teljesen befizetett tőkével kell megkezdeniük;

[...]

d) az új tevékenységet nem folytathatták korábban közvetetten vagy közvetlenül egy másik jogalany nevében;

e) az új tevékenységet egy olyan helyiségben vagy létesítményben kell gyakorolni, ahol semmilyen más természetes vagy jogi személy nem gyakorol más tevékenységet;

f) az első két üzleti évben legalább 80 millió ESP értékű állóeszköz-befektetést kell végrehajtaniuk, ahol minden befektetésnek az üzleti tevékenységet kell szolgálnia, és az állóeszközöket nem lehet harmadik személyek számára bérbe vagy használatba adni. E célból a pénzügyi lízing során megszerzett javak is állóeszköz-befektetésnek minősülnek, amennyiben vállalják a vételi jog gyakorlására vonatkozó kötelezettséget;

g) az üzleti tevékenység megkezdését követő első hat hónapban legalább tíz munkahelyet kell teremteni, és addig az üzleti évig, amíg az adóalap csökkentésére vonatkozó igény megszűnik, az éves átlagos foglalkoztatotti számnak ezen a szinten kell maradnia;

[...]

i) legalább ötéves időszakra szóló üzleti tervvel kell rendelkezniük.

[...]

(4) A (2) bekezdés f) pontjában meghatározott legkisebb beruházási összeg és a létrehozott munkahelyek g) pont szerinti legkisebb száma az ilyen beruházások vagy az ilyen munkahelyteremtések vonatkozásában minden más adókedvezményt kizár.

(5) Az ebben a cikkben szabályozott csökkentést az adóhatóságnál kell kérelmezni, amely a korábban megnevezett feltételek betartásának ellenőrzése után, ha szükséges, értesíti a kérelmezőt az ideiglenes engedély kibocsátásáról, melyet formálisan a Diputación Foral de Álava határozatával fogad el.

[...]"

A jogvita alapját képező tényállás

9 A Ramondín SA egy spanyol jog szerinti társaság, amely bor- és habzóborüvegek és más minőségi italok lezárására szolgáló zárókupakok gyártására szakosodott. 1971 óta a vállalkozás Logroñóban, a Comunidad de La Riojában (La Rioja autonóm terület) honos.

10 1997-ben a Ramondín SA úgy döntött, hogy üzemeit Logroñóból Laguardiába, a baszkföldi Territorio de Histórico de Álavába telepíti át. E célból alapította 1997.

december 15-én az új Ramondín Cápsulas SA társaságot, amely tőkéjének 99,8%-ban volt tulajdonosa. A Ramondín Cápsulas SA-nak a Ramondín SA összes tevékenységét át kellett volna vennie.

11 A Diputación Foral de Álava 1997. október 21-i 738/1997. sz. határozatával megítélte a 22/1994. sz. Norma Foralhoz fűzött hatodik kiegészítő rendelkezés szerinti 45%-os adójóváírást a Ramondín SA-nak. A Ramondín Capsulas SA, mint újonnan alapított vállalkozás, jogosult lett a 24/1996. sz. Norma Foral 26. cikke szerinti adóalap-csökkentésre.

12 A Comunidad Autónoma de La Rioja elnökének 1997. október 2-i levelével panaszt intézett az Európai Közösségek Bizottságához a Ramondín SA számára a Baszkföldre történő áttelepülésekor nyújtott állami támogatások miatt.

13 A Bizottság 1999. április 30-i levelével (HL C 194., 18. o.) közölte határozatát a spanyol hatóságokkal, miszerint baszk hatóságok által a Ramondín SA-nak és a Ramondín Cápsulas SA-nak nyújtott adótámogatások miatt az EK-Szerződés 93. cikkének (2) bekezdése (jelenleg EK 88. cikk (2) bekezdés) szerinti eljárást indít.

14 A Bizottság az eljárás végén meghozta a megtámadott határozatot.

15 E határozat 2. cikkének a) pontjában a Ramondín Cápsulas SA-nak nyújtott társaságiadóalap-csökkentést a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősítették. Ugyanezen határozat 2. cikkének b) pontjában a Ramondín SA számára nyújtott 45%-os adójóváírást is a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősítették, amennyiben az a támogatások kumulációjáról szóló előírások szerint a baszkföldi regionális támogatásokra érvényes 25%-os NTT felső határt túllépi.

16 A megtámadott határozat 3. cikkében a Bizottság felszólítja a Spanyol Királyságot, hogy tegyen meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy visszavonja a kedvezményezettől a kérdéses állami támogatás által megszerzett előnyöket, illetve hogy adott esetben visszaszerezze azokat.

Az Elsőfokú Bíróság előtti keresetek és a megtámadott ítélet

17 A Territorio Histórico de Álava (T-92/00. sz. ügy), a Ramondín SA és a Ramondín Capsulas SA (a továbbiakban együttesen: Ramondín) (T-130/00. sz. ügy), a Bíróság Hivatalához 2000. április 19-én és 26-án érkezett keresetleveleikkel a Bizottság ellen indítottak keresetet.

18 A felperesek a megtámadott határozat megsemmisítését kérték, amennyiben azokban a vitatott, a 22/1994. sz. és 24/1996. sz. Norma Foralesekben előírt, adójogi rendelkezéseket a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánították, és a Spanyol Királyságot az érintett támogatási összegek visszakövetelésére szólították fel.

19 2001. június 5-én kelt végzéssel a két ügyet a szóbeli szakasz és az ítélet meghozatala céljából egyesítették.

20 A megtámadott ítéletben:

— az Elsőfokú Bíróság elutasította a kereseteket;

— kötelezte a felpereseket a költségek viselésére.

A fellebbezések

21 2003. március 6-i végzéseivel a Bíróság elnöke a C-186/02 P. és a C-186/02 P. sz. ügyekben:

— engedélyezte a Comunidad Autónoma de La Rioja beavatkozását a Bizottság kérelmeinek támogatása végett;

— elutasította a Gobierno Foral de Navarra (Navarra területi kormányzata) beavatkozását a fellebbezők kérelmeinek támogatása végett.

22 A Ramondín azt kéri, hogy a Bíróság:

— helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

— semmisítse meg a megtámadott határozatot, amennyiben azokban a vitatott, a 22/1994. sz. és 24/1996. sz. Norma Foralesekben előírt, adójogi rendelkezéseket a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánították, és a Spanyol Királyságot az érintett támogatási összegek visszakövetelésére szólították fel;

— kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

23 A Territorio Histórico de Alava azt kéri, hogy a Bíróság:

— helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

— a jogvitát maga döntse el, és a megtámadott határozatot semmisítse meg amennyiben az a 45%-os adójóváírást és a társaságiadóalap-csökkentést érinti;

— másodlagosan, utalja vissza az ügyet az Elsőfokú Bírósághoz;

— kötelezze a Bizottságot az elsőfokú eljárás és a fellebbezési eljárás költségeinek viselésére.

24 A Bizottság a tárgyaláson visszavonta a Territorio Histórico de Álava által előterjesztett fellebbezés elfogadhatatlanságára alapított kifogását, és a C-186/02 P. és a C-188/02 P. sz. ügyekben azt kéri, hogy a Bíróság

— a fellebbezéseket utasítsa el;

— a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.

25 A Comunidad Autónoma de La Rioja, a Bizottság támogatójaként, mind a C-186/02 P., mind a C-188/02 P. sz. ügyben azt kéri, hogy a Bíróság:

— a fellebbezéseket utasítsa el;

— a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.

A megtámadott ítélet hatályon kívül helyezésének jogalapjai

26 A Ramondín fellebbezésében négy jogalapot nevezett meg a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezésére:

— a Comunidad Autónoma de La Rioja nem volt jogosult arra, hogy panaszt terjesszen elő a Bizottságnál;

— a vitatott adójogi intézkedéseket jogilag tévesen minősítették a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak;

— az Elsőfokú Bíróság jogban tévedett, amikor nem állapította meg a Bizottság hatáskörrel való visszaélését;

— az Elsőfokú Bíróság jogban tévedett, amikor nem állapította meg az egyenlő elbánás elvének megsértését.

27 2004. február 18-án érkezett beadványában közölte a Bírósággal, hogy a hatáskörrel való visszaélésre és arra alapított fellebbezési jogalapját, hogy a megtámadott ítélet indokolása e tekintetben hiányos, fenntartja, és a többi fellebbezési jogalapjától eláll.

28 A Territorio Histórico de Álava fellebbezésében hat jogalapra hivatkozott a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezése érdekében:

— a vitatott adójogi intézkedéseket tévesen minősítették a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak;

— e tekintetben a megtámadott ítélet indokolása hiányos;

— az Elsőfokú Bíróság jogban tévedett, amikor úgy határozott, hogy a vitatott intézkedés nem volt létező támogatás;

— e tekintetben a megtámadott ítélet indokolása hiányos;

— az Elsőfokú Bíróság jogban tévedett, amikor nem állapította meg a Bizottság hatáskörrel való visszaélését;

— e tekintetben a megtámadott ítélet indokolása hiányos.

29 2004. február 20-án érkezett beadványában közölte a Bírósággal, hogy:

— első és második fellebbezési jogalapját, amelyek szerint a vitatott adójogi intézkedéseket tévesen minősítették a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak, és e tekintetben az ítélet indokolása hiányos, részben fenntartja;

— az ötödik és hatodik fellebbezési jogalapját, amely szerint hatáskörrel való visszaélés történt, és a megtámadott ítélet indokolása e tekintetben hiányos, fenntartja;

— a többi fellebbezési jogalapjától eláll.

A fellebbezésekről

30 A felek és a főtanácsnok meghallgatását követően a jelen ügyeket a Bíróság eljárási szabályzatának 43. cikke szerint a közöttük lévő összefüggés miatt az ítélethozatal céljából egyesítették.

Azokról a fellebbezési jogalapokról, amelyekben azt állítják, hogy az Elsőfokú Bíróság jogban tévedett, amikor a hatáskörrel való visszaélés fennállását nem állapította meg, és hogy a megtámadott ítélet indokolása e tekintetben hiányos

A felek érvei

31 A Ramondín azért támadja az Elsőfokú Bíróságot, mert az a megtámadott ítélet 82–88. pontjában a Bizottság hatáskörrel való visszaélésére alapított jogalapját elutasította. A Bizottság az állami támogatások miatti eljárást — amely olyan területet, ahol kizárólagos hatásköre van, és széleskörű jogosítványokkal rendelkezik — adóharmonizációra használta fel. Az ilyen harmonizáció azonban szerinte a valóságban az EK-Szerződés 101. cikkében (jelenleg, módosítást követően, EK 96. cikk) és az EK-Szerződés 102. cikkében (jelenleg EK 97. cikk) meghatározott eljárás alá tartozik, amelyre az Európai Unió tanácsának van hatásköre.

32 A Bizottság a kisebb közösségekkel vagy kis tagállamokkal kezdte, melyek döntés- és cselekvési képessége csekély. Ezt azért tette, mert az adójog harmonizálása nehézségekbe ütközik, hiszen az erősebb tagállamok vonakodnak átadni a hatáskörüket e tekintetben.

33 A Ramondín szerint, mivel az egyetlen megfogható objektív szempont a jelen ügyben egy versenytárs panaszának hiánya, azt kell feltételezni, hogy a megjelöltektől eltérő célokat követtek. Ezért a megindított eljárás már a kezdetektől fogva hibás volt.

34 A Territorio Histórico de Álava azt az álláspontot képviseli, hogy az Elsőfokú Bíróságnak meg kellett volna állapítania a hatáskörrel való visszaélést. Felmerül a kérdés, hogy a Bizottság miért folytatott le számos, a baszkföldi Norma Foralesek elleni eljárást. Továbbá az a kérdés is felmerül, hogy arról a listáról, melyet egy, a Tanács mellett működő és az adójogi harmonizációra való tekintettel végrehajtandó adójogi rendelkezések felkutatásával megbízott „Primarolo" nevű csoport állított össze, miért húztak ki számos adójogi intézkedést csak azért, hogy azután az állami támogatások területén lefolytatott eljárások során megtámadják őket.

35 Szerinte számos tagállam fenntartásai lehetetlenné tesznek minden megállapodást a Tanácsban az adójogi harmonizációról. Ezért választotta a Bizottság az állami támogatások miatti eljárások gyorsabb és egyszerűbb útját.

36 A Territorio Histórico de Álava az Elsőfokú Bíróság indokolásának hiányát is sérelmezi a hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalap tekintetében. Az Elsőfokú Bíróság szerinte meglehetősen felületes választ adott, mivel tartózkodott azon okok megvizsgálásától, hogy miért kezdeményezett a Bizottság számos eljárást a baszkföldi Norma Foralesek ellen, és azt sem vizsgálta, hogy miért húztak ki számos adójogi intézkedést a Primarolo-csoport listájáról csak azért, hogy azután az állami támogatások területén lefolytatott eljárások során megtámadják őket.

37 A Bizottság a Ramondín érveire adott válaszában úgy véli, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 82–87. pontjában helyesen állapította meg, hogy nem állnak fenn azok a feltételek, amelyek esetén a közösségi ítélkezési gyakorlat szerint a hatáskörrel való visszaélés megállapítható. A jelen ügyben az az állítás, hogy hatáskörrel való visszaélés történt, a Bizottság magatartásának Ramondín általi szubjektív értékelésén alapszik. Ezt az értékelést semmilyen objektív tényállási elem

nem támasztja alá. Nem megalapozott bizonyítékokon nyugszik, mint azt az ítélkezési gyakorlat megköveteli, hanem a Bizottság feltételezett szándékaira vonatkozó teljesen szubjektív kijelentéseken.

38 Valójában fellebbezési jogalapjai keretében a Ramondín a Bizottság szerint csak az állami támogatás fogalmának rendkívül szűk értelmezését és a szelektivitás szempontját ismételte meg. Az állítólagos hatáskörrel való visszaélés csak abban áll, hogy a támogatás fogalmát a Ramondín által javasolttól eltérően értelmezi.

39 A Bizottság a Territorio Histórico de Álava érveire adott válaszában azt állítja, hogy a fellebbező az Elsőfokú Bíróság előtt nem hivatkozott a hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalapra. Ezért az nyilvánvalóan elfogadhatatlan. A jogalap azonban mindenképpen megalapozatlan, ugyanazon okok miatt, mint amelyek a Ramondín esetében kifejtésre kerültek. Végül a Bizottság szerint az Elsőfokú Bíróság megfelelően megindokolta az előadott jogalap elutasítását a megtámadott ítéletben.

40 A Comunidad Autónoma de La Rioja előadja, hogy a Territorio Histórico de Álavának a hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalapja elfogadhatatlan, mivel arra az Elsőfokú Bíróság előtt nem hivatkozott.

41 Mindenesetre szerinte a Ramondín és a Territorio Histórico de Álava nem hoztak fel objektív, megalapozott és egybehangzó bizonyítékokat, amelyek alapján arra a következtetésre lehetne jutni, hogy a Bizottság célja a megtámadott határozat meghozatalánál az adójogi harmonizáció lett volna.

A Bíróság álláspontja

42 A Bizottság és a Comunidad Autónoma de La Rioja állításaival ellentétben a Territorio Histórico de Álava az Elsőfokú Bíróság előtt már magának a keresetlevelének 71. és azt követő pontjában hivatkozott a Bizottság hatáskörrel való visszaélésére alapított jogalapjára.

43 Ennek a jogalapnak a vizsgálatára a Ramondín és a Territorio Histórico de Álava tekintetében a megtámadott ítélet 82–88. pontjában sor került.

44 Az Elsőfokú Bíróság különösen arra hívta fel a figyelmet, hogy valamely jogi aktus csak akkor tekinthető hatáskörrel visszaélve elfogadottnak, ha objektív, megalapozott és egybehangzó bizonyítékok alapján azt kell feltételezni, hogy kizárólag vagy legalábbis döntően a megjelöltektől eltérő célok elérése érdekében hozták (lásd különösen a Bíróság C-110/97. sz. Hollandia kontra Tanács ügyben 2001. november 22-én hozott ítéletének [EBHT 2001., I-8763. o.] 137. pontját és az abban idézett ítélkezési gyakorlatot).

45 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 85–87. pontjában elemezte és értékelte a fellebbezők állításait és érveit. Úgy döntött, hogy nem állnak fenn olyan objektív bizonyítékok, amelyekből arra a következtetésre lehetne jutni, hogy a Bizottság a megtámadott határozat meghozatalával a valóságban adójogi harmonizáció végrehajtását célozta volna.

46 Ezáltal az Elsőfokú Bíróság a tényeket értékelte, ami — az elé terjesztett bizonyítékok elferdítésének esetét kivéve — nem jogkérdés, amely mint olyan a Bíróság felülvizsgálatának tárgya lehetne (lásd többek között a Bíróság C-280/99. P.–

C-282/99. P. sz. Moccia Irme és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2001. június 20-án hozott ítéletének [EBHT 2001., I-4717. o.] 78. pontját és a Bíróság C-238/99. P., C 244/99. P., C-245/99. P., C-247/99. P., C-250/99–C-252/99. P.és C-254/99. P. sz. Limburgse Vinyl Maatschappij és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2002. október 15-én hozott ítéletének [EBHT 2002., I-8375. o.] 285. pontját).

47 A fellebbezők csak ezen tények értékelésének állításaik általi megkérdőjelezésére szorítkoznak. Nem szolgáltatnak bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy az Elsőfokú Bíróság elferdítette volna a részére szolgáltatott bizonyítékokat. Azt mindenesetre nem lehet állítani, hogy valamely versenytárs panaszának hiányából az Elsőfokú Bíróságnak arra kellett volna következtetnie, hogy a Bizottság az általa megadottaktól eltérő célokat követett. A panasz puszta hiánya nem tesz lehetővé ilyen feltételezést.

48 Ezért a hatáskörrel való visszaélésre alapított jogalapot el kell utasítani.

49 A megtámadott ítélet e tekintetben való hiányos indokolására alapított jogalap tekintetében meg kell állapítani, hogy a Ramondín ezt nem említette fellebbezésében.

50 2004. február 18-án benyújtott beadványának azon megállapításával, hogy a megtámadott ítéletetnek a hatáskörrel való visszaélés tekintetében való hiányos indokolására alapított jogalapot fenntartja, a Ramondín ténylegesen új fellebbezési jogalapot terjesztett elő. Ez a fellebbezési jogalap az eljárási szabályzat 42. cikkének 2. §-a és 118. cikke szerint elfogadhatatlan.

51 A Territorio Histórico de Álava tekintetében, amely a megtámadott ítéletetnek a hatáskörrel való visszaélés tekintetében való hiányos indokolására alapított jogalapra hivatkozott, és azt a 2004. február 20-án benyújtott beadványában fenntartotta, ki kell emelni, hogy megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság:

— a 85. pontban kimondja, hogy a fellebbezőnek a megtámadott határozat ki nem mondott indokairól szóló előterjesztései találgatásokon alapulnak, és azt sem bizonyították, hogy ténylegesen létrejött az adójogi harmonizáció, melyet közösségi szinten a megtámadott határozat vezetett be;

— a 86. pontban kimondja, hogy a Territorio Histórico de Álava olyan eljárásokra hivatkozott, amelyekben a Bíróság elnöke a C-400/97–C-402/97. sz. Juntas Generales de Guipúzcoa és társai ügyben 2000. február 16-i végzést (EBHT 2000., I-1073. o.) hozta meg, és azt állította, hogy ezekben az ügyekben a Bizottság megkérdőjelezte a baszk hatóságok adóügyekre vonatkozó jogalkotói hatáskörét, amikor azt az álláspontot képviselte, hogy a Norma Foralesek állami támogatásnak minősülnek, mivel azok valamely tagállamnak csak bizonyos területén alkalmazandók;

— a 87. pontban kimondja, hogy ezt az érvet el kell utasítani, mivel a Bizottság a megtámadott határozatban annak indokolásánál, hogy a Ramondín számára nyújtott adókedvezményeket miért tekintette az EK-Szerződés 92. cikke (jelenleg, módosítást követően, EK 87. cikk) értelmében vett állami támogatásoknak, nem a regionális szelektivitás ismérvére támaszkodott.

52 Ez az indokolás kielégítőnek tűnik az Elsőfokú Bíróság előtt a keresetlevélben és a válaszokban kifejtett érvelésre tekintettel, amelyben szó sem volt egy sor adójogi intézkedésnek a Tanács által felállított csoport listájáról való törléséről.

53 Következésképpen a Territorio Histórico de Álava által a megtámadott ítéletnek a hatáskörrel való visszaélés tekintetében való hiányos indokolására alapított jogalapot el kell utasítani.

Azokról a fellebbezési jogalapokról, amelyekben a Territorio Histórico de Álava azt állítja, hogy a vitatott adójogi intézkedéseket tévesen minősítették a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak, és hogy a megtámadott ítélet indokolása e tekintetben hiányos

A felek érvei

54 A Territorio Histórico de Álava az Elsőfokú Bíróság előtt azt állította, hogy a Bizottság megsértette az EK-Szerződés 92. cikkét, amikor a 45%-os adójóváírást és a társasági adó alapjának megállapításakor igénybe vehető csökkentést a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak tekintette, mert a 22/1994. sz. és a 24/1996. sz. Norma Foralesek olyan különleges intézkedések, amelyek „bizonyos vállalkozásokat" részesítettek előnyben. Előadta, hogy az intézkedések esetlegesen szelektív jellegét mindenképpen igazolja az adórendszer természete és rendszere.

55 A Territorio Histórico de Álava azt rója fel az Elsőfokú Bíróságnak, hogy a fenti érvelésnek a megtámadott ítélet 23–65. pontjában történt elutasításával a jogban tévedett az EK-Szerződés 92. cikkének alkalmazásakor.

56 A Territorio Histórico de Álava 2004. február 20-án benyújtott beadványában kifejti, hogy a megsemmisítésre irányuló jogalapját fenntartja, ám a vitatott adójogi rendelkezés állami támogatásnak minősítésénél korábbi szakaszban. Az elsőfokú eljárásban azt állította, hogy ezek az intézkedések nem tartoznak az EK-Szerződés

92. cikkének hatálya alá, mivel mint adójogi intézkedéseket valamely gazdaságpolitikai cél elérése igazolta őket. Az Elsőfokú Bíróság azt az álláspontot képviselte, hogy ez nem zárja ki a Szerződéssel összeegyeztethetlen állami támogatásnak minősítésüket. Ez a következtetés szerinte helytelen, mivel az értelmezés folyamatának nem megfelelő pontján tették. Helyesen az Elsőfokú Bíróságnak bármilyen, az állami támogatás minősítésre vonatkozó kérdés feltevése előtt figyelembe kellett volna vennie, hogy egy olyan adóintézkedés, amelyet az ECOFIN-tanács 1997. december 1-jei tanácskozásának az adópolitikáról szóló következetetései (HL 1998. C 2., 1. o.), és az állami támogatásokról szóló szabályoknak a vállalkozások közvetlen adózására vonatkozó rendelkezésekre történő alkalmazásáról szóló, 1998. december 10-i bizottsági közlemény (HL C 384., 3. o.) előtt hoztak, mentes az állami támogatások ellenőrzése alól. Ahol ugyanis ilyen intézkedések az érintett tagállam által követett iparpolitika részét képezik, ott azok eleve nem tartoznak az EK-Szerződés 92. cikkének hatálya alá.

57 Ugyanebben a beadványban a Territorio Histórico de Álava még hozzáfűzte, hogy fenntartja arra vonatkozó fellebbezési jogalapját is, miszerint a megtámadott ítélet indokolása hiányos a felvetett jogkérdés tekintetében.

58 A Bizottság azt az álláspontot képviseli, hogy a vitatott adójogi intézkedéseknek a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásként történő helytelen minősítésére vonatkozó jogalap, jelen formájában, tekintet nélkül előadásának megváltoztatott formájára, még mindig szükségessé teszi ezen intézkedés támogatási jellegének a Bíróság általi vizsgálatát. Az EK-Szerződés 92. cikke szerint elvégzett elemzésnek ugyanis nincs azt megelőző szakasza, hogy a kérdéses intézkedést állami támogatásnak kell-e minősíteni, mivel valamely intézkedés adójogi jellege lényegtelen abból a szempontból, hogy állami támogatásról van-e szó. Ezenkívül az ECOFIN-tanács 1997. december 1-jei tanácskozásának az adópolitikáról szóló következetetései és az ahhoz csatolt magatartási kódex sem tud változtani a Szerződés szerinti hatáskörmegosztáson. Ilyen körülmények között a Territorio Histórico de Álava azáltal, hogy megkérdőjelezi a Bizottság hatáskörét, továbbra is kitart a vitatott adójogi intézkedés állami támogatásként történő minősítésének megkérdőjelezése mellett.

59 A Comunidad Autónoma de La Rioja előadja, hogy a Territorio Histórico de Álava valójában továbbra is csak azt állítja, hogy a vitatott adójogi rendelkezések nem állami támogatások, még ha ezt az állítást új érvekkel támasztja is alá. A Bíróság ezért nem mellőzheti ezen intézkedéseknek az EK-Szerződés 92. cikke szerinti vizsgálatát és minősítését.

A Bíróság álláspontja

60 Ha valamely félnek megengednék, hogy először a Bíróság előtt hozzon fel olyan jogalapot, amelyet az Elsőfokú Bíróságnál nem terjesztett elő, az azt jelentené, hogy az Elsőfokú Bíróság által eldöntött jogvitán túlterjedő jogvitával fordulhatna a Bírósághoz, amelynek hatásköre a fellebbezési eljárásban korlátozott. A fellebbezési eljárás keretében tehát a Bíróság hatásköre az első fok bírái előtt megvitatott jogalapokról hozott jogi döntés megítélésére korlátozódik (lásd különösen a Bíróság C-136/92 P. sz. Bizottság kontra Brazelli és társai ügyben 1994. június 1-jén hozott ítéletének [EBHT 1994., I-1981. o.] 59. pontját, a Bíróság C-7/95 P. sz. Deere kontra Bizottság ügyben 1998. május 28-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-3111. o.] 62. pontját és a C-217/01 P. sz. Hendrickx kontra Cedefop ügyben 2003. április 10-én hozott ítéletének [EBHT 2003., I-3701. o.] 37. pontját).

61 A jelen ügyben a Territorio Histórico de Álava az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott arra, hogy

— a vitatott adójogi intézkedések, mint olyanok, nem tartoznak az állami támogatások jogának hatálya alá;

— az EK-Szerződés 92. cikkét az adójogi rendelkezésekre csak az ECOFIN-tanács 1997. december 1-jei tanácskozásának az adópolitikáról szóló következtetéseit és az állami támogatásokról szóló szabályoknak a vállalkozások közvetlen adózására vonatkozó rendelkezésekre történő alkalmazásáról szóló, 1998. december 10-i bizottsági közleményt követően kell alkalmazni.

62 Valójában az intézkedés szelektív jellegének kifejtése során utalt az adóalap-csökkentés gazdaságpolitikai céljaira, azaz abban a szakaszban, amikor az intézkedést az EK-Szerződés 92. cikke értelmében a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősítették.

63 Az Elsőfokú Bíróság a vonatkozó érveket megvizsgálta a megtámadott ítélet 51. pontjában.

64 A Bíróság elé a jelen fellebbezés keretében előterjesztett érv, amely szerint lényegében a vitatott adójogi intézkedések kezdettől fogva, a jogi megfontolásokat megelőző szakaszban, nem esnek az EK-Szerződés 92. cikkének hatálya alá, és ennek következtében nem tartoznak a Bizottság ellenőrzése alá, olyan jogalap, amelyet először a fellebbezés keretében terjesztettek elő.

65 Ezt az új jogalapot, valamint a vele elválaszhatatlanul összetartozó, a megtámadott ítéletnek e jogkérdés tekintetében hiányos indokolására alapított jogalapot elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

66 Mindezek alapján a fellebbezéseket el kell utasítani.

A költségekről

67 A Bíróság eljárási szabályzata 122. cikkének 1. §-a alapján ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről.

68 A Bíróság eljárási szabályzata 69. cikkének 2. §-a alapján, amely az eljárási szabályzat 118. cikke alapján a fellebbezési eljárásra is megfelelően alkalmazandó, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a fellebbezők pervesztesek lettek, saját költségeik mellett a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell őket ez utóbbi költségeinek viselésére is.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A C-186/02. P. és a C-188/02. P. sz. ügyeket az ítélet meghozatala céljából egyesíti.

2) A fellebbezéseket elutasítja.

3) A fellebbező feleket saját költségeik viselése mellett kötelezi a Bizottság és a Comunidad Autónoma de La Rioja költségeinek viselésére.

Aláírások